

Гнедіна К.В. Стратегічне управління розвитком муніципальної транспортної системи середніх міст/К.В. Гнедіна// Теорія і практика стратегічного управління розвитком галузевих і регіональних суспільних систем : тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф., (м. Івано-Франківськ, 20-22 трав. 2015 р.). – Івано-Франківськ, 2015. - С.85-87.

УДК 338.47: 656.5

Гнедіна К.В.

*к.е.н., асистент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту
Навчально-наукового інституту економіки
Чернігівського національного технологічного університету*

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ МУНІЦИПАЛЬНОЇ ТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ СЕРЕДНІХ МІСТ

Актуальність проблеми. Муніципальний транспорт сучасного міста являє собою складну соціально-економічну систему, яка забезпечує перевезення пасажирів між центрами транспортного тягіння та відіграє важливу містоутворюючу роль. Необхідність модернізації суспільного транспорту та приведення його у відповідність до сучасних вимог зумовлює актуальність пошуку шляхів до позитивних зрушень у системі міських пасажирських перевезень та дієвих заходів щодо її розвитку. Чітке визначення стратегічних векторів розвитку муніципальної транспортної системи середніх міст з урахуванням економічних, соціальних та екологічних аспектів функціонування громадського транспорту та їх реалізація може бути каталізатором соціально-економічного розвитку міст та покращення екологічного стану.

Аналіз останніх наукових досліджень. Окремі аспекти функціонування та економічні підходи до забезпечення необхідних умов розвитку міського пасажирського транспорту на сучасному етапі соціально-економічного поступу висвітлені у наукових працях таких вчених, як: В.В. Величко [2], В.В. Димченко [4], В.В. Костецький [6], М.Є. Кристопчук [7] та багатьох інших, які значно поглибили наукові засади формування та розвитку муніципальних транспортних систем середніх та великих міст у сучасних економічних умовах.

Визначенню чинників сталого розвитку регіонів, зокрема транспортної інфраструктури як важливого фактору розвитку, присвячені ґрунтовні праці таких науковців: М.П. Бутка [1], М.І. Долішнього [5], Ю.Є. Пашенка [8], Л.Г. Чернюк [9] та інших. Дослідження вчених свідчать, що сучасний стан транспортної інфраструктури регіонів та методи управління пасажирськими перевезеннями не відповідають сучасним вимогам і уповільнюють розвиток регіональних господарських комплексів.

Метою дослідження є визначення основних стратегічних орієнтирів розвитку муніципальної транспортної системи середніх міст з урахуванням економічних, соціальних та екологічних аспектів функціонування.

Викладення основного матеріалу дослідження. Однією із невід'ємних складових сталого розвитку сучасного міста є надійна, ефективно функціонуюча муніципальна транспортна система [3]. Неузгоджене функціонування різних видів транспорту, фізична та моральна зношеність рухомого складу та транспортної

інфраструктури, низький рівень впровадження інновацій негативно позначаються на економічному стані підприємств-перевізників, зумовлюють недостатній рівень транспортної забезпеченості населення та спричиняють загострення екологічних проблем. В умовах прискореної урбанізації зростає потреба мешканців міста у пересуваннях, збільшуються транспортна рухливість населення, середня дальність поїздки, обсяги пасажиропотоків та загострюється проблема невідповідності якості транспортних послуг вимогам сьогодення. Особливо це стосується середніх міст, де пасажиропотоки є меншими порівняно із великими містами, що спричиняє обмеженість у застосуванні певних видів транспорту.

До формування стратегії розвитку муніципальної транспортної системи необхідно підходити комплексно і враховувати такі аспекти діяльності міського пасажирського транспорту: економічні, екологічні та соціальні. Розглядаючи ці аспекти діяльності міського громадського транспорту, можна виокремити сучасні тенденції та визначити стратегічні орієнтири розвитку муніципальної транспортної системи середніх міст (таблиця 1).

Таблиця 1 – Сучасні тенденції та стратегічні орієнтири розвитку муніципальної транспортної системи середніх міст

Муніципальна транспортна система середніх міст	Сучасні тенденції розвитку	Стратегічні орієнтири розвитку
	<i>Економічні аспекти функціонування</i>	
	Збитковість підприємств міського пасажирського транспорту, постійне зростання витрат, дефіцит фінансових ресурсів, зношеність транспортного парку, брак кваліфікованих кадрів	Подолання збитковості та підвищення інвестиційної привабливості підприємств міського пасажирського транспорту, оновлення транспортного парку, впровадження інновацій, забезпечення ресурсозбереження, підвищення кваліфікації кадрів
	<i>Соціальні аспекти функціонування</i>	
	Зростання негативного впливу міського пасажирського транспорту на здоров'я людини, недостатній рівень якості транспортного обслуговування населення, неповне забезпечення населення транспортними послугами	Підвищення якості транспортних послуг та культури обслуговування пасажирів, зростання безпеки та екологічності транспортних послуг, повне задоволення потреб населення у перевезеннях, мотивація працівників транспортних підприємств
	<i>Екологічні аспекти функціонування</i>	
	Збільшення обсягів викидів шкідливих речовин у навколишнє природне середовище в зв'язку із розширенням транспортної мережі та зростанням парку рухомого складу автотранспорту	Пріоритетний розвиток екологічно безпечних видів транспорту, впровадження енергоефективних «зелених» технологій, екологічний моніторинг та звітування перевізників за екологічними показниками роботи

Управління муніципальною транспортною системою середніх міст потребує вдосконалення шляхом створення дієвого механізму управління, який би

ґрунтувався на засадах сталого розвитку та забезпечував збалансованість економічного, соціального та екологічного зростання.

Висновки. Стратегічне управління міськими пасажирськими перевезеннями, орієнтоване на досягнення високої соціально-економічної та екологічної ефективності функціонування, є необхідною передумовою комплексного розвитку регіональних господарських систем. Сталий розвиток муніципальної транспортної системи передбачає надання мешканцям міста якісних, екологічно безпечних транспортних послуг разом із досягненням бажаних економічних результатів роботи підприємствами-перевізниками.

Список посилань на джерела

1. Бутко М.П. Транспортна компонента виробничої інфраструктури регіону: монографія/М.П. Бутко, Н.В. Іванова. – Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект-поліграф», 2010 – 312 с.
2. Величко В.В. Економіко-організаційне забезпечення міського пасажирського транспорту як функції міста: автореф. дис...канд. екон. наук: 08.10.01/В.В. Величко. – Х., 2000. – 24 с.
3. Гнедіна К.В. Вдосконалення управління муніципальною транспортною системою в контексті сталого розвитку/К.В. Гнедіна//Економічний простір: зб. – 2015. – № 93. – С. 81–92.
4. Димченко В.В. Соціально орієнтоване управління організаційно-економічною стійкістю підприємств міського електричного транспорту в умовах формування ринкових відносин: автореф. дис...канд. екон. наук: 08.10.01/В.В. Димченко; Харк. держ. акад. міськ. госп-ва. – Х., 2003. – 20 с.
5. Долішній М.І. Розвиток регіонів України: політичний, економічний, соціальний та екологічний аспекти/М.І. Долішній// Україна на порозі ХХІ століття: уроки реформ та стратегія розвитку: Матеріали наук. конф., 15–16 листоп. 2000 р./ гол. ред.: В.М. Литвин. – К.: Київський політехнічний ін-т, 2001. – С.198-203.
6. Костецький В.В. Фінансове забезпечення діяльності підприємств міського електротранспорту: автореф. дис...канд. екон. наук: 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит/В.В. Костецький. – Тернопіль: Тернопільський нац. економічний ун-т, 2010. – 20 с.
7. Кристопчук М.Є. Соціально-економічна ефективність пасажирської транспортної системи приміського сполучення: Монографія/ Кристопчук М.Є. – Рівне: НУВГП, 2012. – 158 с.
8. Пащенко Ю.Є. Перспективи розвитку транспортного комплексу/ Пащенко Ю.Є., Давиденко А. М., Чернюк Л. Г. – К.: Либідь, 1998. – 269 с.
9. Транспорт і охорона навколишнього середовища: [монографія]/за ред. Л.Г. Чернюк. – К.: Наук. Світ. – 2002. – 189 с.